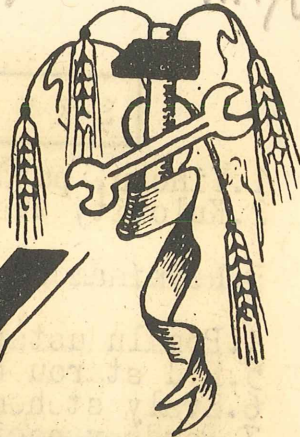

chop historie 1972

Jevišovické

NOVINY

VYDÁVÁ OSVĚTOVÁ BESEDA V JEVIŠOVICÍCH

Ročník 1971 / XLV. /, číslo 7 a 8

Červenec - srpen

JEVIŠOVŤÍ POŽÁRNÍCI NA ZNOJEMSKU NEJLEPŠÍ

Jak už jsou mnozí naši občané informováni z Okresních novin Znojensko č. 29 z 21.7. 1971 konalo se dne 17. t.r. v Hostěradicích okresní kolo celostátní soutěže požárníků. Do okresního kola postoupila vítězná družstva okrskových kol, která v této okresní soutěži bojovala o titul nejlepšího požárního družstva v okrese a o putovní pohár Okresního výboru českého svazu požární ochrany Znojno. Této vrcholné soutěže se zúčastnilo celkem 20 družstev mužů a jedno družstvo žen z Dyjákovic.

Naši J e v i š o v ť í se v této velmi početně obsazené a tvrdé soutěži umístili na I. místě a stali se tak absolutními vítězi této soutěže. Tímto vítězstvím získali tak nejen titul nejlepšího požárního družstva na znojenská okrese a putovní pohár, ale i krásný obraz města Znojna, věnovaný radou ONV. Mělo to každý člen družstva obdržel zlatou medaili.

Naši požárníci se zúčastnili této soutěže v tomto složení :
Velitel družstva : St. Šajner, členové : Fr. Brázda, Jos. Elis, Fr. Gregor, Jos. Klouda ml., Fr. Kříž, Boh. Semerád, Ant. Viklický a Jiří Virgl.
Vítězné družstvo dovedla k tomuto cíli nejen úspěšná činnost funkcionářů jevišovického požárního sboru v čele s předsedou Janem Nehybkou, velitelem Jaromírem Černým a kulturním referentem Josefem Kloudou, ale i poctivá příprava a plná snaha a zájem zvládnout všechny členy družstva. Na druhém místě se umístilo družstvo Hostěradic a třetí byli požárníci z Blížkovic.

Jistě máme všichni z tohoto úspěchu našich požárníků radost a přejeme jim v této jejich dobrovolné práci pro naši požární bezpečnost hodně zdaru !
red.

PRAKTICKÉ PROTIPOŽÁRNÍ CVIČENÍ

okrsku Jevišovice konalo se dne 17.7. t.r. v odpoledních hodinách v prostoru výrobního střediska JZD Jevišovice. Zúčastnily se ho a svou pohotovost předvedly požární sbory Bojanovic, Černína, Jevišovíc, Slatiny, Vavčie a Újezda.
red.

DOPLNĚNÍ PROTIPOŽÁRNÍ TECHNIKY

Dne 26.7. dostali jevišovští požárníci od okr. výboru ČSPO automobilovou cisternovou stříkačku o obsahu nádrže 25.000 litrů. Tím byla opět dále účinně vylepšena protipožární techniky našeho požárního sboru.
red.

S K R Ý V A Č K Y

1. Vincku, pojď učit Karla!
2. Kulovitý tvar země nemá počátku ani konce.
3. Nevnímám už tak dobře jako před léty.
4. Pomalu ustaluje se kalná tekutina.
5. Pod starou babykou je lavička/y=i/.
6. Svaly stehenní sílí při kopané.
7. Pozdě v noci jde starý človíček domů.
8. Oddej se celou duší krásám umění.
9. Nešetři tou barvou, za groš je nová!
10. Nepoletuje tam nad lesy dravý pták?
11. Hač zasycel náhle, avšak lovec se nu vyhnul.
12. Tvůj ostrý postřeh si velmi cením.
13. Simone, líbí se mi vaše grafická uprava knihy.
14. Nezapomeň vrátit Bačovi řetízek.
15. Jen ve snu a chvílích blažených přichází štěstí.
16. Jdi a brzy se navrát!
17. Dej se střední cestou! / í = i /
18. Dobrá, transistor si nechej, je za smluvenou cenu. / ä = a /

V každé větě je skryt název člena rodiny či příbuzných. E.K.

Kozluštění skryvaček z min. čísla:
 1. Brusel, 2. Kodan, 3. Oslo, 4. Stockholm,
 5. Amsterdam, 6. Paříž, 7. Madrid, 8. Lis-
 sabon, 9. Řím, 10. Bělehrad, 11. Sofia, 12.
 Bukurešť, 13. Víden, 14. Praha, 15. Bern,
 16. Budapest, 17. Berlin, 18. Athény, 19.
 Varšava.

Tentokrát se všichni naši luštitelé trefili do černého. Jsou to: Fr. Hochan, Střelice, Fr. Meduna, Brno, Hynek Pavlů Třebíč, Růž. Poštálová Třebíč, Ivo Stursa Brandýs n.L. a dr. Ivo Vavrouch Karviná. Všem gratulujeme a přejeme jim do dalšího kola opět mnoho úspěchů. Mají se na co těšit, poněvadž náš autor skryvaček p. řed. Ld. Krechler je v tvorbě skryvaček neúnavný a stále nás jimi pilně zásobuje. Vyřizujeme mu také pěkné pozdravy od některých luštitelů a samozřejmě i naší redakce. red.

VENKOVSKÉ KAPELY NAŠEHO KRAJE

P ř i b i l i

Dne 1. dubna 1883 narodil se v Jirčicích u Znojma manželům Tomáši a Julii Přibilovým syn František. Otec byl pololáníkem a toho času starostou

obce. Malý František měl ještě 2 sestry a mladšího bratra. Rostl k radosti rodičů, ale blížilo se neštěstí, které usměrnilo způsob jeho života. Ve svých 9 letech vysel kteréhoš dne před dům a volal otvoren v cihlové zdi na patnáctiletého sousedova chlapce. Ten si hrál na dvoře s otcovou brokovnicí a zamířil na Františka s voláním, že ho zastřelí. Vyšla rána a ulonky cihel zranily Františka tak, že pozbyl zraku. Nepomohlo léčení ani ve Vídni. Proto nešťastný chlapec zůstal ve vídeňském ústavu pro nevidomé, naučil se slepeckému písnu a jelikož měl absolutní hudební sluch, vystudoval konservatoř. Ovládal hru na housle, violu, basu, Křídlovku, baskřídlovku, bicí nástroje a varhany. Později se ještě naučil hře na tahavý pozoun.

Po smrti otcově, těžkém zranění bratra v I. světové válce a provdání sester, vrátil se František do rodné obce a hospodařil s matkou. Hospodařilo se jím těžce, proto domek prodali a přesídlili do Znojma. Na návštěvě u provdané sestry ve Střelicích poznal František svoji nastávající manželku Janu Pospíšilovu a oženil se s ní 22.6. 1915. V téže roce přesídlili Přibilovi do nově koupeného domku č. 10 v Pavlicích. Manželům se narodily 3 děti, 2 chlapci a děvče, z nichž nejmladší Oldřich zemřel na záškrť.

František Přibil se stal varhaníkem v Pavlicích a zároveň učitelem nadaných žáků jako byli Stanislav Brabenec, Karol Jiskra, Karol Mucha, Adolf Paul, všichni z Pavlic, a Luďvík Žákovský ze Zvěrkovic. Vyučil je hře na různé nástroje tak, aby z nich mohl později sestavit kapelu. To byl základ kapely Přibilů, k němuž ovšem časem přibýlo mnoho členů dalších. Z tohoto prvního obsazení žije dosud 71 letý Stanislav Brabenec.

Přibili byli velmi vyhledávaní a chořovali hrávat do širého okolí, Kouchovan, Tavíkovice, Běhařovi Újezda, Mašovic, Šatova, Šafova, Krnčic, Stítar atd. O slavné běhařovské pouti hrávali v hostinci u Mandátů. Jinak hrávali nasopust, pouti, posvícení, svatby, pohřby, při plesích a jiných tanečních

zabavách a to jak žesťován tak smyčcovém obsazení. A uměli hrát! Vzpomínám jejich slavného nyslivočského pochodu, kterým se kdysi po zábavě k ránu loučili s tavíkovickou chasou. Různé nástroje si z různých částí obce vzájemně řanfárami odpovídaly, vše čisté, krásné. Kapelník Přibil hrával v žesťách obyčejně na baskřídlovku, ve smyčcích na violu nebo 2. housle. Bylo zajímavé ho při hraní pozorovat. Držel nástroj mírně vpřed nakloněn, smyčcem přejížděl struny podle taktu, sluchem stále ve střehu. O přestávce si zapálil brazilku či veržinku, popukával a žertoval. Humor jeho byl obdivuhodný, obdivuhodnější jeho sluchová a hmatová poznávací schopnost. Nestkali jsme se třeba 2 nebo 3 roky, ale při oslovení mě hned poznal. Jiného poznal při počání rukou: "To jsi ty, Pepku? Už jsem tě dlouho neviděl!" Při tom dal důraz na slovo "neviděl". - Přibil noty objednávali nebo pilně opisovali. Kapelníkovi stačilo jednou kus přečíst a on se zařadil do hry podle sluchu. Na svoje podniky chodili hudebníci z počátku pěšky, někteří na kolech. Kapelník chodil pěšky v doprovodu některého člona kapely. Na zpáteční cestě se ubíral o holi domů sám, stačilo ho jen vyvést na silnici. Někdy mu přišla naproti manželka, někdy ho sama vodívala hodně daleko, na př. do Béhařovic. R. 1928 mu behařovičtí nabízelí varhanické místo, leč nepřijal je - nechtěl opustit synkův hrob.

Přibil nosil svůj stejnokroj podobný vojenskému, kabát s otevřeným límcem, s lyrami na klopách, furajku s bílou šňarou. Při pochodu chodíval kapelník v první řadě uprostřed, provázek připoután ke svým sousedům, aby nevybočil. Obdivuhodná byla také jeho dovednost, s jakou vykonával práce v domácnosti a v hospodářství. Velikou výhodou pro něho byl rozhlasový přijímač, který ho spojoval s hudebním světem.

Přibilova kapela se hudebně vyžila v dvacátých až padesátých letech tohoto století. Úmrtní kapelníkovým se rozpadla. František Přibil se při své poslední hře ve Slatině nastudil a zemřel 8. srpna 1952 v Pavlicích č. 118 star 69 roků. Jeho nahrobek na pavlickém hřbitově je ozdoben podobenkou. Přibilovo hudební nadání zdědil jeho syn Jaroslav, absolvent Žižkovy vojenské hudební školy v Praze, poton-

ni člen vojenské hudby ve Znojně, dnes ředitel lidové školy umění v Bučovicích. Stan. Sedlák, Znojmo

O JEVIŠOVSKÝCH HRNČÍŘÍCH A KANŇÁŘÍCH

/2. pokračování k čl. z č. 8/70/

Dnes si budeme vyprávět o vlastní výrobě kanňářského zboží v domě č. 172 v Jevišovicích. Paní Štěpánka Stehlíková píše:

"Hlínu vozil do naší kanňářské dílny pan Valenta z Hl. Mašůvek. Kopal ji na svém poli a dovezl vždy dvě fůry. Zajel vysoko na dvůr, kde už pro to bylo vyhrazeno stálé místo. Hlína se z korby shrnula na zem a p. Valenta vycouval ze dvora ven před vrata. Hlína byla našedlá, světlých i tmavších odstínů, které se v některých hrudkách nĕnily až do modra.

Po druhém přijetí zašel p. Valenta do verštatů na kus řeči, při čemž si chvíli poseděl, zakouřil, pak dostal zapláceno, se všemi se srdečně rozloučil, ani mne nevyjímaje. Někdy mě i štípнул do tváře, jindy zas pohládl. Ještě jsme ho vyprovodili před vrata, kde měl stát svůj povoz s koni, nasedl do vozu, praskl bičen a už byl pryč.

Teď začala příprava hlíny. Pokropila se podle potřeby vočou - to už p. Prokeš věděl kolik asi - přidal se jemný písek a lopatami se vše promíchalo. To se dělalo na dvoře a dělali to muži. Pak se hlína nosila v dřevěných truhlících do mašiny. Ta stála ve verštatě na silných nohách, jakoby rozkročena, na vrchu měla volký truhlík, do něhož se hlína dávala. Pod truhlíkem byly dva těžké válce, které se otáčením velikého kola točily proti sobě a hlínu mezi sebou nĕhly. Pod nimi byl sklopený truhlík, do něhož přenletá hlína padala a dal se odtud lehce shrnout na zem. To se opakovalo několikrát za sebou, až p. Prokeš jako odborník uznal, že hlína je už dobrá. Při mašínování se muži nĕnili. Furiantsky si přitom i zazpívali v jakémsi radostném zaujetí, že je zas nová práce a že budou také dobré výčelky.

Když se dělala tato příprava hlíny, měly ženy volno. Maninka doma uklízela nebo prala v létě oby-

čejně poklízela. Ta hlína však ještě dlouho nebyla připravena. Když z mašiny už dle odhadu p. Prokeš byla dostatečná, začal ji p. Prokeš šlapat. Na zem se položilo široké prkno, na jeden jeho konec se hodil kus hlíny, p. Prokeš si vyhrnul kalhoty a spodky až nad kolena, přivázal si je tkaničkou, a bosýma nohama šlapal tu hlínu do tvaru kola. Znovu mu přihodili kus hlíny a p. Prokeš šlapal dál.

Když se k tomu někdo náhodou přítrefil obvykle říkal: "A, pan Prokeš už zas tančí. Ale kde pak má děvče?" A jiný nato: "Vždyť nemá ani střevíček, tak ho žádná nechce." A bylo hned plno smíchu.

Když bylo té hlíny našlapáno asi 40 cm vysoko, nazvedli muži prkno na volném konci a zvedali je tak dlouho, až to velké kolo ušlapané hlíny pěkně postavili. Prkno se oddělilo a opakoval se nový tanec. Takových kol se našlapalo mnoho. Ostatní hlína zůstala navršena do jehlanu u mašiny a zatím nešlapaná se přikryla vlhkými hadry.

Pak začala procedura další. Muži připravili tzv. "štok". Byla to nízká, obdélníková stolička, asi 1 m dlouhá a 1/2 m široká. Z těch ušlapaných kol pak řezali drátem velké kusy hlíny, pokládali je na štok asi do výšky 1 metru a pak tuto hlínu se všech 4 stran seřízili, takže z ní byl pěkný obdélníkový hranol.

Z hranolu hlíny se pak za pomoci drátu, na jehož koncích byla přidělena dřívka na držení a napnutí, "krájely pláty". Plát se krájel tak, že po obou dlouhých stranách hranolu se přiložila dlouhá úzká pravítka, tzv. dřevěná "richtšajtle", a to asi 1 cm od okraje hliněného hranolu a tak se uřízl pěkný stejnoměrně silný plát, který se opatrně položil na připravená prkna. To se opakovalo tak dlouho až celý hranol hlíny ze štoku zmizel. Na štok se připravil pak další a další hranol hlíny a v řezání plátů se pokračovalo až byla všechna našlapaná kola zpracována. Hlína k výrobě těchto plátů musela být pěkně vláčná, nikoli však měkká.

Když pláty na prknech byly už zatuhlé, rozdělala se do nádoby "šmolka". Byla to barva, více hlinka, ne příliš řídká a po vypálení krásně měřá. Tou natírala plátky tetička. Když i to zatuhlo, plátky se uhladily velkým,

hladkým, špičkou vzhůru zahnutým a k tomu připraveným nožem. Pak se podle "lajsní" krájely z plátků různé velikosti, které se potřebovaly k objednaným kámenům.

Nařezané plátky se pak tlačily do dřevěných forem. To dělávala naninka. Po pravé ruce měla nality "kalfas" s vodou, vedle kopeček "mazačky" - řídké hlíny - a nařezané "lajsníčky" - pásky asi 3 cm široké a dlouhé podle potřeby kachličku. Když měla plátek ve formě položený, okraje seříznuté, namazala trochu té mazačky kousek od kraje a přilepila do ní na slajato, pěkně do čtverce k sobě ty lajsničky, které byly kratší než kachliček. Prsten pak přečnávající mazačku odstranila a kachliček vyklopila na prkno. To byly sporákové kachličky. Po vypálení byly kachliček modré a seříznuté okraje zůstaly bílé. Mimo rovných kachlíků se dělaly tzv. růžky tj. kachlíky rohové. Ty byly v jedné třetině do pravého úhlu zahnuté a dávaly se na okraje kamen, aby rohy kamen nebyly ostré, ale zaoblené. Pak se dělaly tzv. "kranečky" nebo u větších kamen "krance", kterými se zdobí vrch kamen čili "kopka".

/Pokračování příště/

Štěp. Stehlíková

NAŠE ZLS V R.1970/71 V TĚLOVÝCHOVĚ

Také v letošním roce měli děvčata a chlapci z naší ZLS mnoho možností ke sportovnímu vyžití. A této možnosti značná část také plně využila. Celkem 236 chlapců a děvčat se zapojilo do sportovních akcí na škole i v okrese. Do tohoto čísla není započtena, kopaná, v níž se přeboru školy zúčastnila takřka stovka chlapců. Ve skutečnosti je však tento počet nižší, protože mnozí chlapci a dívky se zúčastnili více soutěží. A na druhé straně mnozí stále opodál, ačkoliv jsou schopni podávat dobré výkony. Proč? Ptal jsem se některých chlapců a dívek a zde jsou jejich odpovědi: "Nechtělo se mi." "A proč bych se honil." "První bych stejně nebyl, tak co." "Já se raději jen podívám".

A nyní již k jednotlivým akcím :
V únoru žáci a žakyně 8. tříd strávili týden na lyžařském výcvikovém zájezdu v Branné v Jeseníkách. Ačkoliv jsme měli určité výhrady ke stravování a ubytování a ačkoliv nás pronásledovala nepříznivá počasí, přesto se chlapcům a děvčatům zájezd líbil. Na závěr výcviku byly uspořádány závody ve slalomu a běhu na lyžích.

Výsledky :

Chlapci - slalom: 1. Poláček P. 41,2
2. Tůna M. 46,0, 3. Maxera M. 46,8
běh : 1. Poláček P. 16:59,0
2. Hruška J. 17:42,0, 3. Maxera M. 18:17,0

Dívky-slalom: 1. Filipská J. 41,8,
2. Horáková M. 47,4, 3. Kuklová A. 48,0
běh: Horáková M. 11:17,0, 2. Filipská J. 11:37,0

V březnu se konal 2. ročník přeboru školy ve stolním tenise. Přeborníkem školy se stal Petr Havel, 2. byl Jiří Písařovic a 3. Jar. Šalamoun. Ve stolním tenise máme u nás bohužel velmi malé tréninkové možnosti. Přesto však tito chlapci dosáhli v okrese značných úspěchů. V přeboru škol jsme skončili na druhém místě a v silně obsazené soutěži SHMP na třetím místě. Hlavními oporami družstva byli Petr Havel a Jiří Písařovic.

V dubnu a květnu byla na pořadu kopaná. Zúčastnili jsme se přeboru okresu a ve své skupině jsme skončili na 2. místě a do finále jsme nepostoupili. Větším úspěchem byla pro nás účast v turnaji o putovní pohár v Želeticích. Naši chlapci hráli dobře a pohár si ze Želetic přivezli.

Stejně jako loni i letos byl uspořádán mezitřídní turnaj v kopané. Zvítězila 9.A před 8.B a 8.A třídou.

V letošním šk. roce jsme na škole uspořádali také přebor ve střelbě ze vzduchovky s těmito výsledky :

Chlapci: 1. Hruška J. 85 bodů, 2. Palán M. 82 bodů, 3. Vyklický Fr. 77 bodů.

Dívky: 1. Juránková V. 71 bod, 2. Šunpelová M. 62 b., 3. Ovčáčková M. 26 b.

Tito chlapci a dívky reprezentovali školu v přeboru okresu. Chlapci se umístili na 7. a dívky na 8. místě.

Červen byl na naší škole vyhrazen královně sportu-lehké atletice. Přeborníky školy v jednotlivých disciplínách se stali :

Chlapci-60 m: 1. Hruška J. 8,2 vt.

2. Holer J. 8,2, 3. Čapoun J. 8,4
500 m: 1. Stručovský M. 1:24,8,
2. Hruška J. 1:29,0, 3. Šalamoun J. 1:31,0

Výška: 1. Malý Fr. 145 cm, 2. Hruška J. 140 cm, 3. Černý K. 135 cm

Délka: 1. Hruška J. 459 cm, 2. Šalamoun Jar. 450 cm, 3. Malý Fr. 440 cm

Koule: 1. Hruška J. 10,16 m, 2. Malý Fr. 9,03 m, 3. Holer J. 8,93 m

Granát: 1. Stručovský M. 51,20 m, 2. Čapoun J. 50,50 m, 3. Pátek J. 50,50 m

Dívky :
60 m : 1. Čechová L. 10,1, 2. Příbylová Z. 10,3, 3. Ošmerová K. 10,3

300 m: 1. Filipská J. 1:00,0, 2. Ošmerová K. 1:03,0, 3. Kozlová J. 1:05

výška: 1. Příbylová Z. 125 cm, 2. Fukalová J. 120 cm, 3. Bieglerová 115

délka: 1. Filipská J. 386 cm, 2. Kozlová J. 356 cm, 3. Šunpelová 312

koule: 1. Ošmerová K. 7,12 m, 2. Ovčáčková M. 7,08 m, 3. Kozlová J. 6,60

Míček: 1. Ošmerová K. 40 m, 2. Kryštofová H. 39,80 m, 3. Matátková 35,-

Letos jsme vyhlásili 2 pohárové soutěže pro žactvo obvodu naší školy. Je to přebor škol 1.-5. roč. o putovní pohár a přebor žactva jednotlivých obcí o putovní pohár. Současně probíhala soutěž o Nejzdatnějšího sportovce školy.

V soutěži 1.-5. roč. zvítězili Jevišovičtí před Černínem a Rozkoší. V soutěži družstev chlapců bylo pořadí: Jevišovice, Boskovštejn, Černín. V soutěži družstev dívek: Jevišovice, Rozkoš, Černín.

Z výsledků : 50 m Běran-B. 8,2

Langerová-R 8,5

300 m: Stuchlík-J 55,5

200 m: Langerová-R 37,6

míček : Smutný -Č 45 m

Stará-Č 29 m

délka : Auer - J 333 cm

Křížová-J 309 cm

V přeboru obcí zvítězily Jevišovice - 4.391 bod, 2. byl Boskovštejn 4.211 bodů, 3. Slatina 3.815 bodů.

V družstvech chlapců obsadili 1. místo chlapci z Jevišovic, 2. byl Boskovštejn, 3. Slatina.

V družstvech dívek zvítězila děvčata z Jiřic před Biskupicemi a spojeným družstvem Slatina-Rozkoš.

V soutěži o Nejzdatnějšího sportovce školy zvítězil Josef Hruška z Jevišovic. Získal 1.016 bodů. 2. byl Mir. Stručovský 849 b. 3. Josef Čapoun 821 bod.

V soutěži dívek se stala nejzdatnější sportovkyní školy Libuše Cechová z Jiřic, která chodí teprve do 6. třídy! Získala 542 bodů. 2. byla Jana Kozlová 489 bodů a 3. Jiřina Čapounová 466 bodů.

Závěrem bych chtěl poděkovat sdružení rodičů a přátel školy za zakoupení lyžařského vybavení a finanční pomoc žákům při uskutečnění lyžařského zájezdu a za věcné odměny při sportovních soutěžích.

uč. Krátký

LETOŠNÍ ŽNĚ

přinesly našemu JZD několik rekordů. Předně byla docílána největší úroda obilí v celé historii JZD a to 122 vagonů. Průměrné vynosy činily: u pšenice 33 q, žita 31,2 q, řepky 25 q, ječmene 38,9 q a směsky 31,7 q po ha. Zatím co v r. 1952 odevzdávala celá obec státu 18 vagonů zrnin, letos bylo na státní nákup dodáno 56 vagonů. Sklizen byla provedena též v rekordním čase 15 dnů včetně nedělí. Začala 26.7. a skončila 9. srpna. K rychlému průběhu žni přispělo nejen pěkné počasí, ale i obětavá práce všech lidí na sklize žni účastněných, především kombajnérů a těch, co prováděli odvoz obilí k sýpce. Vzorový kus práce odvedli též brigádníci z Elektrikovu, kteří byli účastní při čištění a sušení obilí. Představenstvo JZD všem za tuto dobrou práci děkuje.

AKCE Z TĚLOCVIČNA

úspěšně pokračuje. Během 4 dnů a to 15.7., 23., 26. a 28.7. za pomoci autojeřábu JZD Unanov bylo na stropní traversovou nosnou síť položeno a přesně umístěno 32 cementových stropních panelů rozměrů 1,5x6m o váze 1 kusů 12,5 q. Dne 28.7. byl do země uložen elektrický spojovací kábel mezi budovou ZLS a Konecien. Nyní jsou již hotovy všechny římsy stropu tělocvičny a připravuje se provedení střešního záklopu, který bude proveden z tzv. perlitu, novodobé lehké krytiny, podobné pěnovému betonu. Přejde ho sem 55 m³. Rovněž okenní parapety jsou již téměř vyzděny, aby v nejbližší době mohlo být přikročeno k vyzdívání oken tělocvičny ze skleněných tvárnic. Perlit je již na stavbě naveden a bude nahoru dopravován čl. velkým výtahem.

Dr. Lad. Audy

AKCE Z NOVÝ SVĚT

Také tato akce pokračuje dobře. Od poloviny července přijel sem několikrát autogrédr, aby z vozovky na Novém Světe odhrnul starý přebytečný materiál a udělal tak místo pro nově navážený štěrk, jako podklad pro asfaltovou vozovku. Vyhloubil také rýhy pro pokládání okrajových obrubníků vozovky. Mezitím přebytečný materiál byl nákladními auty PUMK za pomoci nakladače odvezen. 29.7. Karel Košíček, Jan Mělek ml. a Pavel Maxera rozvezli většinu obrubníků po celé trase a počínaje 31.7. bylo i po další pátky a soboty pracovníky OPMK a za pomoci staré osvědčené party brig. J. Kloudu, Jar. Černého, Lad. Komárky st., Jos. Nezvedy, A. Zeisera, Irana st., Fr. Křikavy, Val. Pospíchal, Jindř. Stuchlíka, Jiřího Virgla, Fr. Gregora, řidiče notofrézy Jar. Dvořáka a dalších dobrovolníků, přikročeno ke kladení obrubníků a po levé straně čtvercových dlaždic. K 15.8. je hotova celá pravá strana od Melounových až ke Svarcovým, i levá strana od Litavských k pí. Kapinusové. Také cesta ke koupališti je již grédrem urovnána, aby na dosavadní spodek vozovky mohl být navážen štěrk a poté proveden asfaltový úvaz.

Program kina v září

1. Osanělá vlčice franc. več. + 1 Kčs
  5. Duch pro štěstí angl. bar. odp.
  - Zniže sov., več.
  8. Heroin NDR več.
  12. Na kometě čs., odp. i več.
  15. Planeta opic USA, bar. več. + 2 Kčs
  19. Správná dívka USA, bar. več. i odp.
  22. Jeden z nich je vrah čs. več. + 1 Kčs
  26. Mám 2 mámy a 2 táty - jug. bar. odp. i več.
  29. Advokát chudých - čs. več.
  19. Správná dívka přípl. 2 Kčs
- 0000-----

Jevišovické noviny vydává OB, řídí red. kol., odp. red. dr. L. Audy. K dnešnímu číslu jsou přiloženy pošt. poukázky pro předplatitele; tentokrát, pro onenocnění ved. red. vých. zejí JI jen lx za 2 měsíce, proto roční předplatné činí jen 10 Kčs.

Za Sezony IV. Zajínače dostaly se k jevišovickému panství vsi Rudlice a Vevčice a také pustý hrád Lapikus. Stalo se v r. 1561 kupou po dosavadní zemřelé majitelce Johance z Nyklštatu, dceři Hanuše Pozora z Nyklštatu a Anny Lechvické ze Zástřizl, předtím zemřelých. A nabytí tohoto zboží ve prospěch Jevišovských čteno vkladní zápis v Zem. českých mor. II. díl, str. 400 č. 9, který zní :

"My, Václav Krajíř z Krajku, Zikmund ze Zástřizl, Jiřík Valecký z Mírova, nocní otcovští Johanky, dceři vlastní Hanuše Pozora z Nyklštatu, statku, po též Hanušovi zůstalého, poručníci, Sa. z. i. no. v. i. Z. a. j. i. m. a. č. o. v. i. z. K. u. n. š. t. á. t. u. a erboem jeho i bučúcím načepsané Johanky z Nyklštatu vlastní dědictví a zboží, totiž zámek pustý Lapikus, ves usedlu Rudlice, ves pustú Hostice, ves usedlu Vevčice, s rolí oranú i neoranu, lukani, pastvami, pastviščením, s horami, s doly, s dolinami, s pahrby, s lesy, s háji, s hony, s čižbami, s vodami tekutými i netekutými, s potoky, s rybníky, s rybniščením, s mlýny, s mlýniščením, s mezením, s hranicím, s lídní platnými i neplatnými, s robotami, s kury, s vajci, s sýry, s oužitky a požitky i s všemi poplatky, kterýmiž se kolivěk jmény jmenují a v jakých kolivěk věcech záložejí, s desátkem obilným jarým i oziným všelijakým, po pusté vsi Hoščicích vytykaným, i s všim plným právem, panstvím a příslušenstvím, tak jakž to zboží svrchupsané od starodávna v svých mezech a hranicích záložejí a vynozeno jest, nic tu svrchupsané Johance ani jejím erboem a bučúcím počonkem na tom zboží práva, panství ani kterého vlastenství nepozuostavujíc ani zachovávajíc, tak jakž jest toho týž nobožtík Hanuš Pluzar / Pozor - pozn. red. / sám v držení a požívání byl, než to všeccko v kládání a vpisujene ku pravému jejích jmění a držení a požívání, a jestliže by zboží načepsané Johance aneb komu jinému ve českých svědčilo, toho ji všeho odřikáme a tímto vkladem to moříme a v niveč obracujene."

K tomuto vkladu si musíme připojit několik doplňujících poznámek:

1. Rudlice

patřily s počátku vládkům z Plavče, kteří měli v erbovní štítu husu. První zprávu o Rudlicích čteme v r. 1365, kdy Boček z Horní Plavče - jak se tehdy Plavče jmenovala - zapsal své ženě Kunce 15 hřiven ročního věného platu na všech Rudlicích a Vevčicích. Týž zápis opakuje k r. 1376. Kunka r. 1387 darovala své věno na Vevčicích, Mášůvkách a Rudlicích Petru Hechtovi z Rosic. Zda-li celé, se neví, neboť již r. 1390 bore na spolek na totéž věno své Zikmundu z Myslibořic, svou dceru, kterou r. 1409 již ovčovělou pohání Jan z Vajtnilů, že s ním učinila trh na věno nobožky matere své v Rudlicích a Vevčicích a slíbila mu věno to spraviti, ale trhu mu nedodržela. Trh tento intabulovaly sestry Zikmunda a Elška z Plavče poprvé r. 1416. Z intabulace se dovídáme, že Jan Vajtnilnar dal jim za věno 120 kop grošů. Od té doby až do r. 1561 byly Rudlice při Zeroticích. Roku 1550 byla majitelkou tohoto zboží Anna Lechvická ze Zástřizl, která téhož roku vzala svého muže Hanuše Pozora z Nikolštata na spolek na zboží své v Rudlicích a Vevčicích. R. 1561, jak jsme si uvedli nahore koupil toto zboží Sezena Zajínač z Kunštátu a Jevišovic. Obě vsí byly tehdy přifařeny k Mikulovicím a proto také vrchnost je vlastníci Vevčic Sezenovi Zajínačovi, odpírali Jevišovští tyto desátky mikulovské mu faráři platit, a to poprvé v r. 1563 a pak za dědiců Sezenových ještě tříkrát a to v r. 1580, 1581 a 1586. Někteří vládkové z Plavče měli v erbu

volskou hlavu.

byla zaniklá obec nacházející se na katastru Rudlic, jihovýchodně sněžen k Lapikusu. Poprvé se uvádí r. 1373, kdy tam byl dvůr o dvou poplužích, dva lány a dvě podsedky. Další zpráva o vsí Hosticích je z r. 1386, kdy ves získal Dobeš z Zirotic. Pak se připomíná už jen jako pustá a to v lětech 1512 - 1561, toho roku v souvislosti s prodejem Lapikusu, Rudlic a Vevčic jevišovickým Kunštátům. Podle rudlických panětníků stávaly Hostice v ústech nynějšího Kozího vrchu.

3. Lapikus

je zřícenina hradu nacházející se na strmé ostrožně pravého břehu Plenkovickeho potoka a to asi v polovině cesty mezi Hlubokými Mašůvkami a soutokem Plenkovickeho potoka s řekou Jevišovkou směřující k Plavči. První zmínka o hradu je r. 1411, kdy Gbel a Štěpán, bratři z Hrušovan, pohánějí Jana Vajtnilnara ze Žerotice, že jim svénocně drží hrádek řečený Lapikus, a to, co k němu přísluší, nemá ani k hrádku, ani k příslušnosti práva. R. 1415 koupil hrádek Lapikus a k němu příslušnou ves Rudlice od sesster Zikmundy a Elšky, dcer Bočka z Hrádku a Horní Plavče, Jan Vajtnilnar ze Žerotice. Od té doby čte se o hrádku Lapikusu v zem. deskách častěji. R. 1508 byl již Lapikus pustý a patřil spolu s tvrzí Žeroticemi, vseni Žerotice, Bohunice, Petrovice, pusté Držkrabice, Danice, Rudlice a Vevčice Václavu Vajtnilnarovi z Vajtnile a z Žerotic, Vkladen č. 24 / ZDM II. str. 128, č. 24 / část tohoto zboží vložil Václav na Jana z Vajtnile a Žerotic, syna Jiřího z Vajtnile. Zajímavá zpráva se objevuje o Lapikusu ještě r. 1512, kdy podle vkladní listiny ZDM II. str. 141, č. 83 dostává se Lapikus od Václava z Vajtnile Jindřichu Lechvickeému ze Zástřízli. Další zpráva o Lapikusu je až z r. 1551, kdy Anna ze Zástřízli vzala na spolek muže svého Hanuše Pozora z Niklštátu na tvrz Žerotic, na dvůr v Tvořihrazi a na pustý hrad Lapikus. Po smrti obou těchto majitelů i jejich dcery Johanky, stali se kupen v r. 1561 majiteli Lapikusu spolu s Rudlicemi, pustými Hosticemi a osedlými Vevčicemi Jevišovičtí Kunštátí. Pustý hrádek Lapikus připomíná se ještě v urbáři Jevišovickeho panství z r. 1628, ale neuvádí se již jménem. Byl rozbořen asi za války krále Jiřího s Matyášem Korvínem.

4. Vevčice

se připomínají poprvé r. 1190, kdy patřily premonstrátskému klášteru v Louce u Znojma. Od r. 1365 mají osudy společné s Rudlicemi. Toho roku Boček z Horní Plavče, který měl v erbě volskou hlavu zapsal své ženě Kunce na zboží ve Vevčicích a Rudlicích na 150 hřivnách pražských grošů věnem 15 hřivn gr. ročního platu, a kdyby na těch statech nebylo dosti na Boček zbytek doplatiti ze svého zboží v Mikulovicích. Týž Boček r. 1376 zapsal Kunce 12 hr. praž. gr. na všech Vevčicích, totiž na poplužní dvoře, lesích a platech a na Rudlicích a Mackovicích. Dává jí také ze zvláštní lásky svůj dvůr ve Vevčicích s podmínkou, že nikdo jiný jej po ní nesmí sděditi, leč děti, které má s ním. Dál mají Vevčice dějiny zcela stejné jako Rudlice až do r. 1550, kdy Anna Lechvickeá ze Zástřízli jako majitelka Vevčic vzala svého muže Hanuše Pozora z Niklštátu na spolek na ves Vevčice. Po něm dědila veškeré zboží žerotické dcera Johanna asi r. 1560. Po smrti Johanny, dcery Pozorovy, prodali plnomocníci zemští Vevčice a další žerotické zboží Sezenovi Zajínačovi z Kunštátu, čímž Vevčice byly na trvalo spojeny s Jevišovicemi. Také Vevčice byly tehdy přifařeny do Mikulovic. Pan Sezena Jevišovský odepřel desátek r. 1563 faráři mikulovskému Matyáši Pichlovi a proto pře o tento desátek byla rozhodována před soudem. Další osudy Vevčic byly už společné s Jevišovicemi.

Další majetek získal v r. 1562 Sezena IV. Zajínač v R a t i š o - v i c í c h. Toho roku totiž Kateřina z Třebíče prodala Sazyňovi Zajínačovi z Kunštátu 1 z dvůru a 2 podsedky v Ratišovicích. Jevišovičtí toto zboží v Ratišovicích však nadrželi dlouho. Brzy tato část Ratišovic přešla na pány z Tavíkovíc a to nejprve na Jana z Tavíkovíc a jeho bratra Václava, pak na pány z Hodic a od těch na pány z Ostešova. V Ratišovicích zůstal jen jeden dvůr svobodný. R. 1551 seděl na tomto svobodném dvoře Pavel Four, dvořák z Ratišovic, který toho roku pohnal pana Sezinu Zajínače z Jevišovic, že mu pobral v Ratišovicích dobytek. R. 1589 seděl na svobodném dvoře v Ratišovicích Jiřík Rogoyský z Rohozník. V příštím čísle si uvedeme plné znění vkladu dvora v Ratišovicích Sezinovi Zajínačovi z Kunštátu, a další osudy Jevišovickeho panství.

Dr. Lad. A u d y